

REMISSVAR	1(3)
2024-03-25	
Dnr: 2024-7.5.2-0002	

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se

Referens Fö2024/00152

Remiss av promemorian Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater (Ds 2024:2)

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) är förvaltningsmyndighet bl.a. för ärenden och tillsyn enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel (krigsmateriellagen) och lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

ISP har, utifrån de aspekter som myndigheten har att beakta, i sak inget att invända mot de övergripande förslag som presenteras i promemorian. ISP vill däremot framhålla några författningstekniska aspekter när det gäller krigsmaterielregelverket samt uppmärksamma en särskild fråga som gäller regelverket för produkter med dubbla användningsområden, enligt följande.

Enligt 6 § krigsmateriellagen krävs tillstånd till utförsel av krigsmateriel och lämnande av tekniskt bistånd till någon i utlandet. Regeringen har enligt bestämmelsens andra stycke bemyndigats att i vissa angivna situationer meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd när det gäller utförsel till ett annat land inom EES. Såvitt är av intresse för denna fråga har regeringen meddelat sådana föreskrifter i 4 a § tredje stycket 2 förordningen (1992:1303) om krigsmateriel (krigsmaterieförordningen). I nämnda bestämmelse anges att tillstånd inte krävs för utförsel av krigsmateriel eller lämnande av tekniskt bistånd utanför landet om den som för ut krigsmaterielen eller lämnar det tekniska biståndet är en utländsk myndighet och materielen eller det tekniska biståndet har förts in till landet när stöd har lämnats enligt 2 eller 3 § lagen (2020:782) om operativt militärt stöd.

Dokument har certifierats av Carl-Johan Wieslander.

Digitally signed by Carl-Johan
Wieslander
Date: 2024.03.25 16:04:19 CET

REMISSVAR	2(3)
Dnr: 2024-7.5.2-0002	

Enligt förslaget till ändring av 6 § krigsmateriellagen och av 4 a § krigsmaterielförordningen kommer tillstånd inte att krävas för en utländsk myndighet inom EES eller USA i de fall materielen eller det tekniska biståndet har förts in till Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering. ISP har, mot bakgrund av syftet med bestämmelserna, inga synpunkter på utvidgningen av undantaget till kravet på tillstånd med förbehåll för följande. Enligt förslaget till bemyndigande i 6 § andra stycket krigsmateriellagen ges regeringen en rätt att meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd till ett annat land inom EES eller Amerikas förenta stater (se nedan vad avser Natoländer som faller utanför den definitionen) för samtliga punkter enligt andra stycket. Detta innebär att andra situationer än återutförsel, som är frågan för denna promemoria, kommer att omfattas. ISP anser att förslaget till bemyndigande bör inskränkas till den återutförselsituation som föreslås i 4 a § tredje stycket 2 krigsmaterielförordningen. Det får även anses vara det som var avsett med förslaget till ändring av 6 § andra stycket krigsmateriellagen.

I promemorian anges att de situationer som dagens bestämmelser blir tillämpliga på (väpnat angrepp eller kränkningar av svenskt territorium) är för begränsade sett till det försvarssamarbete som ska bedrivas med USA. Vidare anges att ett motsvarande behov av undantag även kan uppkomma i förhållande till andra länder med vilka Sverige samarbetar på försvarsområdet. ISP vill i sammanhanget framhålla att de föreslagna ändringarna endast kommer att bli tillämpliga på USA och länder inom EES. Undantaget kommer, med undantag för USA, inte att omfatta exempelvis de Natoländer som inte utgör länder inom EES (se även ISP:s remissvar avseende promemorian Sveriges tillträde till vissa Natoavtal, Ds 2023:22).

Enligt artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (PDA-förordningen) krävs tillstånd för all export ur EU av produkter med dubbla användningsområden (PDA). Detta innebär alltså att PDA som förts in i Sverige och därefter ska åter till USA kräver exporttillstånd. Det är dock möjligt att ansöka om ett globalt exporttillstånd, vilket kan gälla för ett obegränsat antal produkter till en eller flera mottagare i ett eller flera länder under en begränsad tid, normalt två år. Denna fråga torde dock inte vara ny för USA eftersom de ingått motsvarande avtal med andra medlemsstater i EU, vilka har att följa PDA-förordningen.

REMISSVAR	3(3)
Dnr: 2024-7.5.2-0002	

Carl Johan Wieslander

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Carl Johan Wieslander. Biträdande chefsjuristen Jannice Westerholm har varit föredragande. Ställföreträdande generaldirektören Karl Evertsson och chefsjuristen Tobias Bergkvist har medverkat vid den slutliga handläggningen.

